

2017-02-14

Tuula Kuosmanen

Carina Hellgren

Annika Ghafoori

Eva Holmestig

Nationella minoritetsspråk – utbildningsutbud och utmaningar

UHR Forum, Westmanska palatset, Stockholm

Universitets- och
högskolerådet

Agenda

- Välkommen!
- Det här är Universitets- och högskolerådet
- Sveriges nationella minoriteter
- UHR:s främjandeuppdrag och insatser
- Universitet- och högskolor med uppdrag att ge utbildning i nationella minoritetsspråk
- Statistikrapporten - Nationella minoritetsutbildningar 2014-2016
- Frågor?
- Avslutning

**Det här är Universitets- och
högskolerådet, UHR**

Universitets- och
högskolerådet

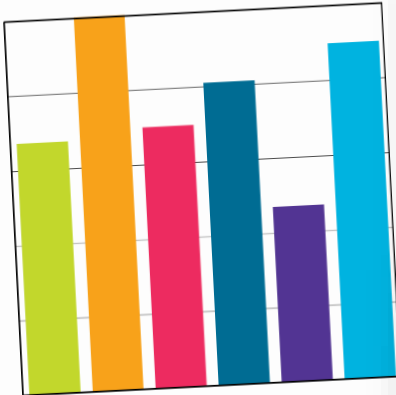
Verksamhetsidé

UHR:s verksamhetsidé är att möta individers, utbildningssektorns samt myndigheters och organisationers behov av:

- stöd i samband med val av utbildning eller inträde på arbetsmarknaden.
- utveckling genom internationellt samarbete.

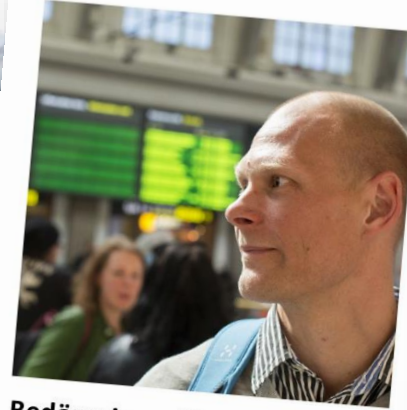
Våra uppdrag

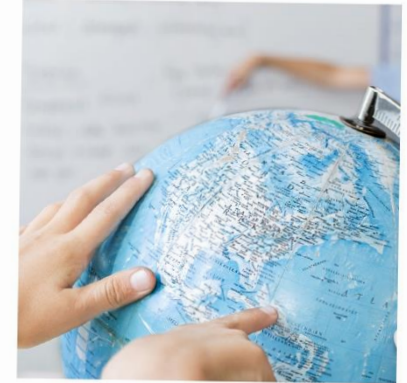
Analys och statistik

Antagningsservice

Bedömning utländsk utbildning

Internationellt samarbete

Studieinformation

Systemförvaltning

Tillträdesfrågor

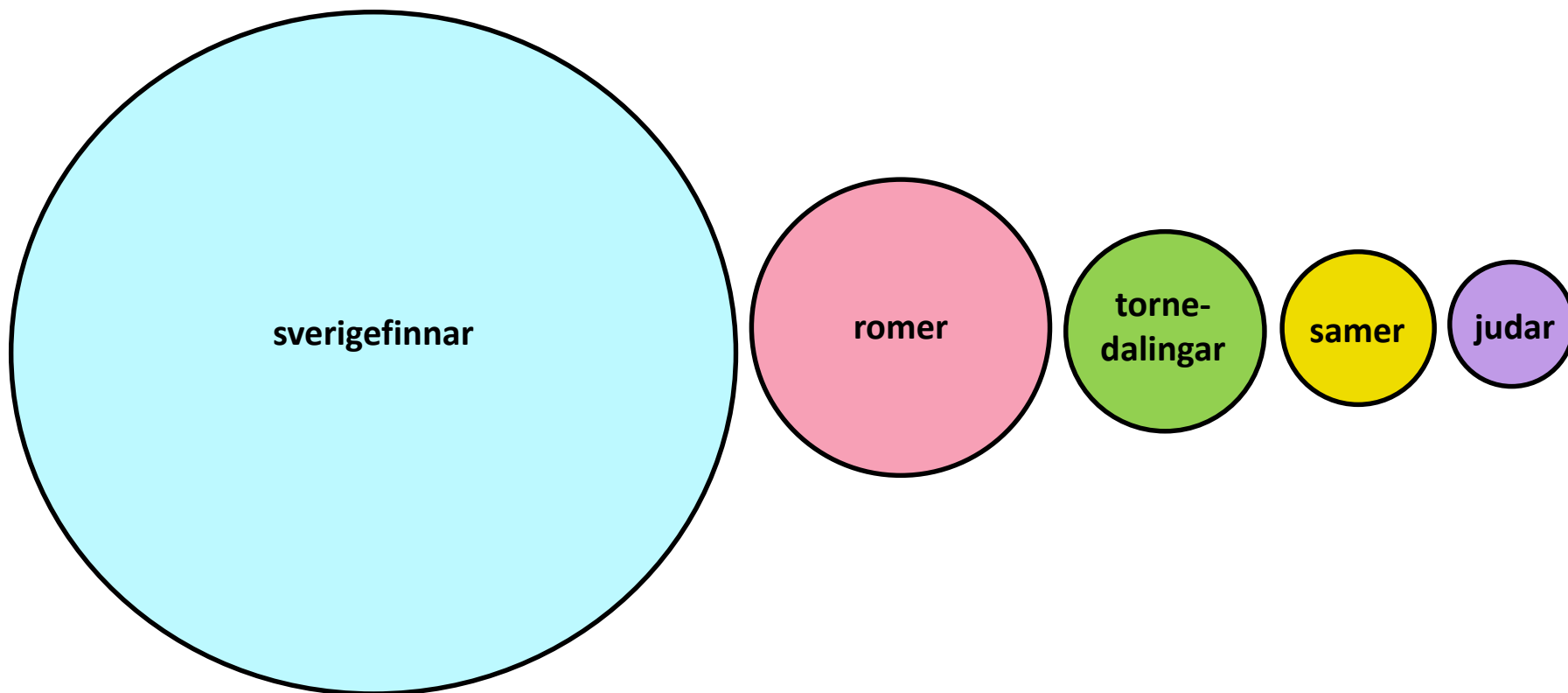
Universitets- och
högskolerådet

Sveriges nationella minoriteter

Nationella minoriteter i Sverige har...

Sveriges fem nationella minoriteter

UHR:s främjandeuppdrag och insatser

UHR:s främjandeuppdrag

12 § Myndigheten ska

1. stimulera intresset för högskoleutbildning, och
2. främja breddad rekrytering till högskolan.

13 § Myndigheten ska inom högskolan **motverka**

diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och

möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller

uttryck, **etnisk tillhörighet, religion** eller annan trosuppfattning,

funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

UHR:s uppdrag om nationella minoriteter i regleringsbrev

UHR ska :

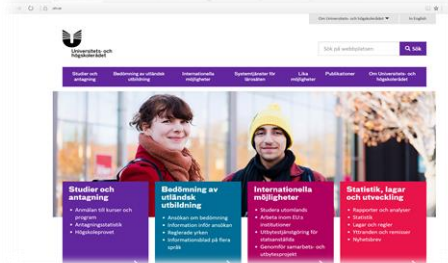
- följa upp, analysera och
- redovisa internt och externt riktade insatser till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget.

UHR:s insatser för nationella minoriteter

Samråd med nationella minoriteter och skolmyndigheter

Information på nationella minoritetsspråk
studera.nu (uhr.se 2017)

UHR:s insatser för nationella minoriteter

Statistik –

Nationella minoritetsutbildningar
2014-2016

Övriga främjandeinsatser – t.ex. filmer

Evelina om sitt #hjärtespråk sydsamiska

I Sverige talar ca 500 personer sydsamiska.

På universiteteten i Uppsala och Umeå kan du läsa kurser i samiska språk och kultur.

Kortfilmer på nationella minoritetsspråk – tema #hjärtespråk

6

februari
sydsamiska

8

februari
lulesamiska

10

februari
nordsamiska

14

februari
meänkieli

24

februari
finska

Universitets- och
högskolerådet

Universitets- och högskolornas uppdrag

Universitets- och
högskolerådet

Universitet- och högskolor med uppdrag att ge utbildning i nationella minoritetsspråk

Samiska och meänkieli

Finska

Romani chib

Jiddisch

Universitets- och
högskolerådet

Nationella minoritetsutbildningar 2014-2016

En statistikrapport från UHR

Universitets- och
högskolerådet

Nationella minoritetsutbildningar 2014-2016

Innehåll i 2016 års rapport

- Utbildningsutbud:
 - Nationella minoritetskulturer
 - Minoritetsspråk
 - Ämneslärarprogram inriktning mot nationella minoritetsspråk
- Antal behöriga sökande, antagna och reservplacerade per kön, utbildning och lärosäte 2014-2016
- Campus- eller distansutbildningar
- Ordinarie utbildningsutbud eller tillfälliga uppdragsutbildningar

Finska

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Antal kurser	11	11	12		21	21	23
Antal program	0	0	0		4	6	3
Antal behöriga sökande	97	85	125		804	1033	726
Antal antagna	79	74	38		303	434	247
Antal reservplacerade	0	0	31		186	239	168

Finska forts.

- Exempel på utbildningar som ges
 - Finska som främmande språk
 - Finska A, Textläsning och skriftlig kommunikation
 - Finska, Standardfinska för sverigefinska och finlandssvenska studerande
 - Finska, Sverigefinnarnas kultur och historia
 - Finsk kultur och finskt samhälle
 - Kandidatprogram i global management med inriktning mot finska
 - Ämneslärarprogram med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, finska modersmål och engelska
- För finska finns utbildning på avancerad nivå
- Få sökande till ämneslärarutbildningen
 - Främst sökande från Finland
- En liten andel distansutbildningar

Jiddisch

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Kurser	3	3	1		3	2	4
Program	0	0	0		0	0	0
Antal behöriga sökande	35	14	9		54	0	36
Antal antagna	19	12	7		30	0	20
Antal reservplacerade	0	0	0		0	0	0

Jiddisch forts.

- Exempel på utbildningar
 - Jiddisch: Språk och litteratur, nybörjarkurs
 - Jiddisch: Språk och litteratur, fortsättningskurs
 - Jiddisch: Jewish Cultural Responses to the Holocaust
 - Jiddischlitteratur efter 1945
 - Litteratur - kultur - media: Jiddischmodernism, 1907-1954
- Att det ges få utbildningar i jiddisch kan bero på att många som är intresserade av judiska språk läser hebreiska
- Cirka hälften av kurserna är distansutbildningar

Judaistik

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Kurser	3	4	10		10	4	8
Program	0	0	0		0	0	0
Antal behöriga sökande	159	99	118		157	125	110
Antal antagna	97	60	69		87	58	53
Antal reservplacerade	0	3	0		0	0	6

Judaistik forts.

- Exempel på utbildningar
 - Judaistik: Efter Auschwitz - perspektiv på Förintelsen
 - Judaistik: Judendom som levd religion
 - Judaistik: Judisk historia och kultur
 - Judaistik: Judisk humor och identitet
 - Judaistik: Judisk mystik
 - Judaistik: Klassiska judiska texter
 - Judaistik: Manlig och kvinnlig judendom
 - Judarnas historia i Sverige
- Judaistik är mer populärt än jiddisch
 - mer tvärvetenskaplig karaktär
 - kan ingå i andra typer av examina som historia, statsvetenskap och etnologi
- Cirka hälften av kurserna är distansutbildningar

Samiska

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Kurser	4	5	4		7	12	14
Program	0	0	0		0	0	0
Antal behöriga sökande	96	101	170		302	224	293
Antal antagna	39	57	97		172	143	184
Antal reservplacerade	11	0	0		7	0	2

Samiska forts.

- Exempel på utbildningar
 - Samisk fonologi
 - Samiska A, Lulesamiska
 - Samiska: Nordsamiska B
 - Samernas kultur och religion
 - Samiska A, Samiska kulturstudier
 - Samiska A, Jämförande urfolksstudier
 - Samisk kultur och samiskt samhälle
- Kurser i samiska språk och samisk kultur ges som distansutbildningar
 - den samiska gruppen är spridd över stora geografiska områden
- Få eller inga sökande till ämneslärarutbildningen
 - Dras in HT 2017, ersätts med ämnesstudier och KPU, på halvfart
- Få sökande till uppdragsutbildning i modersmål för lärare
- Alla kurserna är distansutbildningar

Meänkieli

Tabell 5. Sammanställning av utbildningar i meänkieli vår- och höstterminerna 2014-2016

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Kurser					1	1	1
Program					0	0	0
Antal behöriga sökande					99	197	225
Antal antagna					0	80	140
Antal reservplacerade						66	28

Meänkieli forts.

- Utbildningar som ges
 - Meänkieli, Nybörjarkurs I (steg 1)
 - Meänkieli, Nybörjarkurs II (steg 2)
- Det finns en stor efterfrågan
 - Större än utbudet
- Det finns ingen ämneslärarutbildning
- Tre uppdragsutbildningar har anordnats
 - Två utbildningar för lärare i nationellt minoritetsspråk, meänkieli
 - Meänkieli – muntlig kommunikation med kulturorientering
- Nybörjarkurserna är distansutbildningar
- Relativt få deltagare i uppdragsutbildningarna (9+9 deltagare)

Romani chib och romsk kultur

Terminer	VT 2014	VT 2015	VT 2016		HT 2014	HT 2015	HT 2016
Kurser					1		
Program					0		
Antal behöriga sökande					31		
Antal antagna					12		
Antal reservplacerade					0		

Romani chib och romsk kultur forts.

- En enda reguljär utbildning HT 2014-2016
 - Romsk kultur (HT 2014)
- Södertörns högskola har ett regeringsuppdrag att starta en ämneslärarutbildning med inriktning mot romani chib
 - Brobygggarutbildningar är ett steg på vägen
- Utbildning för lärare i nationellt minoritetsspråk, romani chib
 - Inne på andra och tredje terminen (27+28 deltagare)

Slutsatser

- Stora skillnader i utbildningsutbud och antal sökande mellan de olika nationella minoriteterna
 - Avspeglar såväl minoritetens storlek som historiska förutsättningar
 - Finska minoriteten är stor och samarbetet med Finland mångårigt
 - Romska minoriteten är stor och har historiskt sett varit marginaliserad
- Ämneslärarutbildningarna sticker ut
 - Få sökande till befintliga ämneslärarutbildningar
 - Saknas ämneslärarutbildningar i meänkieli och romani chib
 - Få sökande till modersmålsutbildningar
- Utbildningskedjan är långt ifrån fullständig för samtliga nationella minoriteter och mycket ofullständig för vissa

Frågor?

#hjärtespråk

Universitets- och
högskolerådet

Behöriga sökande och antagnas bakgrund

- Finska
 - Ganska jämn könsfördelning, många 35+ år, 10 % utländska sökande
- Samiska
 - Ganska jämn könsfördelning, många 25-34 år, nästan inga utländska sökande
- Jiddisch
 - Övervikt av män, jämn åldersfördelning, några utländska sökande
- Judaistik
 - Jämn könsfördelning, stor övervikt av 35+ år, 4 % utländska sökande
- Meänkieli
 - Övervikt av kvinnor, stor övervikt av unga sökande, 1 utländsk sökande
- Romani chib/romsk kultur
 - Övervikt av kvinnor, stor övervikt av unga sökande, inga utländska sökande

Tack!

Annika.ghafoori@uhr.se

Carina.hellgren@uhr.se

Universitets- och
högskolerådet